

PRAATPLAAT DIGITALE GELETTERDHEID

De praatplaat is een praktische tool om in jullie team in gesprek te gaan over hoe je als school Digitale Geletterdheid een plek kunt geven in het curriculum. De praatplaat ondersteunt je om samen een visie op het leergebied te ontwikkelen, brengt de huidige stand van zaken op jullie school in beeld en helpt je om vervolgstappen te formuleren.

Voorbereiding

Met wie in de school voer je het gesprek? Stel bijvoorbeeld een werkgroep samen die zich gaat buigen over de invoering en implementatie van Digitale Geletterdheid. Plan een bijeenkomst van 2 tot 3 uur. Vraag de deelnemers zich voor te bereiden op dat gesprek door onderstaande informatiebronnen te raadplegen zodat dit tijdens de sessie kan worden aangehaald waar nodig. Verdeel deze voorbereiding over de teamleden:

- De website van SLO over Digitale geletterdheid
- Het Handboek Digitale geletterdheid van Kennisnet
- De website van het ontwikkelteam Digitale geletterdheid van Curriculum.nu
- De website van Samen Digiwijzer

Benodigheden sessie:

- Print de praatplaat uit op A3-formaat (groot formaat is belangrijk, zodat je goed kunt invullen en iedereen kan meekijken!).
- Print dit instructievel en de notitievelen.
- Neem kleurstiften of -potloden mee naar de bijeenkomst.

Uitvoering

De praatplaat ondersteunt het gesprek binnen jouw team. De praatplaat bestaat uit twee delen:

- a. De voorkant van de praatplaat leidt tot een gezamenlijke ambitie ten aanzien van de invoering van Digitale geletterdheid in het curriculum, de spreekwoordelijke stip op de horizon.
- b. De achterkant van de praatplaat helpt om de huidige stand van zaken te inventariseren en acties voor de korte en middellange termijn te formuleren.

De voorkant

Inventariseer vóór het invullen van de praatplaat of er na de voorbereiding op het gesprek nog vragen zijn, bijvoorbeeld naar aanleiding van de geraadpleegde bronnen. De vragen die (nog) niet beantwoord kunnen worden, 'parkeer' je rechtsboven op de praatplaat.

Vervolgens start je met het samen invullen van de voorkant:

1. Zie je Digitale geletterdheid als apart vak of zou je het liever integreren in andere vakken? Of misschien een combinatie van die twee? Geef de frequentie/duur aan. En geef aan in welke vakken, als daar sprake van is.
2. Hoe zou je de vier domeinen verdelen over onder-, midden- en bovenbouw? Kleur de staafjes. Bedenk dat de staafjes even lang zijn maar niet evenveel tijd hoeven te representeren. Met andere woorden: misschien besteed je in de onderbouw wel veel minder tijd aan Digitale geletterdheid dan in de bovenbouw, let dus niet op hoe lang de staafjes zijn.
3. In hoeverre wil je ouders erbij betrekken? Wil je ze slechts informeren, wil je ze nadrukkelijk een actieve rol geven in de uitvoering of juist iets er tussenin? Kleur het staafje.
4. Wat is wat jullie betreft de ideale mix tussen analoge en digitaal leer materiaal voor het leergebied Digitale geletterdheid? Kleur het staafje.
5. Kijkend naar de leeractiviteiten, wat is wat jullie betreft de ideale verhouding tussen individueel, groepswork en klassikaal? Maak het cirkeldiagram af.
6. Hoe en wie van buiten de school kunnen jullie betrekken? Maak een lijstje. Denk hierbij aan de scholen in de buurt, bedrijven, musea, cultuurinstellingen, et cetera.
7. Moeten alle leerkrachten van jullie school veel weten van digitale geletterdheid? Of slechts een enkeling? Vink het juiste vakje aan.
8. Hoe ziet wat jullie betreft de ideale leeromgeving voor Digitale geletterdheid eruit? Kan dat in een gewoon lokaal? Richtten jullie er een aparte leeromgeving voor in? En zo ja, hoe ziet die er dan uit en wat staat daar allemaal? Maak een schets van de ideale (fysieke) leeromgeving.

Formuleer ten slotte een gezamenlijke ambitie. Verwerk in die ambitie alle bovenstaande punten.

De achterkant

Neem de ambitie van de voorkant over op de achterkant en doorloop samen de volgende stappen:

1. Scoor in de vier categorieën (deskundigheid, leermateriaal, organisatie, ICT-infrastructuur) alle 'stellingen' van 1 (helemaal niet mee eens) tot 5 (helemaal mee eens).
 2. Tel nu per categorie de punten bij elkaar op en noteer die in het daarvoor bestemde vakje (gemarkeerd met 'totaal').
 3. Welke categorie vinden jullie het belangrijkste? En welke het minst belangrijk? Of zijn ze alle vier even belangrijk in jullie optiek? Verdeel 20 punten over de vier categorieën (deskundigheid, leermateriaal, organisatie, ICT-infrastructuur) in de daarvoor bestemde vakjes (gemarkeerd met 'belang').
 4. Reken per onderdeel uit: score min belang. Zet de uitkomst daarvan in het daarvoor bestemde vakje (gemarkeerd met 'score'). Het onderdeel dat het laagste scoort verdient vooraleerst de meeste aandacht. Dat is de categorie waar jullie op korte termijn de meeste winst kunnen behalen. Bespreek samen welke acties jullie daartoe kunnen ondernemen. Schrijf die acties zo SMART (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdgebonden) mogelijk op in het vak 'Acties' rechtsboven.
- Let op:** Laat je niet afschrikken door lage scores of ingewikkelde acties. Jullie team bevindt zich in de oriënterende fase. Het gaat om de eerste acties op de korte termijn, acties die jullie een kleine stap in de goede richting gaan brengen.

Rond het gesprek af:

- Zijn er nog vragen? Noteer die rechtsonder in het vak 'Vragen' en schrijf erbij aan wie en wanneer jullie die vragen gaan stellen, bijvoorbeeld aan je onderwijsadviesdienst, adviseurs uit je netwerk, contacten bij de Bibliotheek, Samen Digiwijzer, enzovoorts.
- Maak een vervolgspraak, wanneer gaan jullie hier mee verder? Houd bij het maken van die afspraak rekening met de acties die je hebt afgesproken.

Planning

Ieder gesprek verloopt anders, maar wellicht kan het onderstaande tijdschema van in totaal 2 uur u ondersteunen bij het gesprek:

15 minuten start gesprek, inventariseren en beantwoorden / parkeren vragen

45 minuten samen de voorkant invullen

45 minuten samen de achterkant invullen

15 minuten afronding van de achterkant, formuleren en toekennen van acties

NB. Uiteraard is de praatplaat ook per onderdeel in te zetten. Duik bijvoorbeeld gedurende een periode van 4 weken, wekelijks in een nieuw onderdeel van de praatplaat.

Tot slot

Heb je deze praatplaat en instructies gebruikt en zie je ruimte voor verbetering van de praatplaat en/of instructie? Dat horen wij graag! Mail ons dan naar info@mediawijzer.net.

Deze praatplaat is ontworpen om scholen te helpen aan de slag te gaan met digitale geletterdheid. Zoek je meer informatie over het thema of heb je vragen? Kijk dan op www.samendigiwijzer.nl.

Samen Digiwijzer: CodePact, Mediawijzer.net, Kennisnet en de Koninklijke Bibliotheek willen de verschillen in digitale vaardigheden tussen leerlingen de komende jaren voorkomen en verkleinen. Zij worden hierin gesteund door SLO, de PO-Raad en Nederland ICT. Zij streven ernaar dat kinderen die nog nooit of zelden in aanraking zijn gekomen met digitale geletterdheid ervaren hoe leuk en belangrijk digitale vaardigheden zijn voor hun toekomst. Dit doen zij door elk op hun eigen wijze scholen de komende jaren te ondersteunen in het zich voorbereiden op het nieuwe curriculum en nu al een start te maken met digitale geletterdheid in hun onderwijsprogramma.

COLOFON

De praatplaat Digitale geletterdheid is opgesteld in opdracht van Mediawijzer.net, met samenwerkingspartners van Samen Digiwijzer (Codepact, Kennisnet)

Tekst: Michel van Ast, Kleppen dicht! en Sander van Acht, Floow

Illustraties: Adri van Geldere, The Repts,

Vormgeving: Maarten de Vries, The Repts

CC BY-SA 4.0

